VRIJDAG, 24 NOVEMBER 1837. BUREAU, WARMOESSTRAAT, N°. 206. N°. 8.

De Avondbode,

ALGEMEEN NIEUWSBLAD

VOOR STAATKUNDE, HANDEL, NIJVERHEID, LANDBOUW, KUNSTEN, WETENSCHAPPEN, ENZ.

Het ABONNEMENT voor 3 Maanden is, te *Amsterdam f* 7.—
en voor de buitensteden, *franco* . . . . « 8.—
Brieven, Gelden, enz. moeten *franco* aan den Uitgever worden ingezonden.

ADVERTENTIËN van 7 regels of minder worden geplaatst voor *f* 1,75, en de grootere tegen 25 Cents voor elken regel, buiten en behalve 35 Cents, die voor elke Advertentie en herhaling derzelve voor *Zegelkosten* moeten worden voldaan.

SPANJE.

[illegible]

NARBONNE 21 November.

Den 15de dezer bevond Oraa zich te Valencia; en zijn leger te Monviedro. Men heeft tot heden geene berigten van Cabrera. De achterhoede van Zellada is te Almanza bereikt, en op Utiël terug getrokken.

Den 10de heeft de Generaal Pelarda, Malaga in staat van beleg gesteld; ten gevolge van zeer ernstige onlusten aldaar. De Generaal Lecet en 7 *coulangeros* zijn naar Carthagéna terug gezonden.

— Men schrijft uit St. Jean Pied de Port, in dato 14 Nov. dat de Carlisten, dezen morgen, eene poging gedaan hebben om de voorposten van Valos te overrompelen, doch dat dezelve zonder gevolg is gebleven.

— De troepen van de Koningin waren gisteren in de omstreken van Pampeluna, men gelooft, dat de moordenaars van den Generaal Saarsfield en den Kolonel Mendivil, heden hunne straf zullen ondergaan.

— Pantaleon Boné heeft 32 Carlistische gevangenen, welke pogingen deden tot ontvlugting, ter dood veroordeeld. Op den weg van Teruel zijn 58 Navarrezen gespaard geworden, omdat zij geene poging tot ontvlugting gedaan hadden.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Nov. Uit de ontvangene berigten, van een uit Lima komend reiziger, vernemen wij, dat het, door den aldaar residerenden Consul-Generaal van H. M., de Heer Belford Henton, met Z. Exc. den Generaal Santa Cruz, gesloten traktaat, de goedkeuring van alle, te Lima wonende Engelsche onderdanen, heeft verworven; wij twijfelen niet, of hetzelve zal door den Secretaris van buitenlandsche zaken van H. M. worden goedgekeurd. De documenten, aangaande het gezegde traktaat, bestaan in eenen brief van den Britschen resident te Lima, en het antwoord van den Consul.

RUSLAND.

PETERSBURG, 11 Nov. Z. M. de Keizer is den 20 October te Tiflis aangekomen, en heeft den volgenden dag ten 9 ure de mis in de hoofdkerk bijgewoond. Vervolgens heeft Hoogstdezelve het Erivansche regement Karabiniers in oogenschouw genomen. Ten 12 ure hadden de voornaamste ingezetenen de eer, om bij Z. M. hunne opwachting te maken. Daarna heeft Z. M. de openbare, zoowel militaire als civiele gebouwen bezigtigd; den 22 's namiddags ten twee ure, verzamelden zich de Grusinische vorsten en edelen van het gevolg van Z. M., te paard voor het paleis, en had tusschen hen, in tegenwoordigheid des Keizers, eene wedren plaats. Des avonds woonde Z. M. een bal bij, hetwelk Hoogstdenzelven door den adel en de burgerij werd aangeboden. Gedurende het verblijf van Z. M. te Tiflis, is de stad iederen avond verlicht geworden. Den 24 Oct. om 6 ure des morgens, heeft Z. M. de reis naar Stawropol voortgezet en Hoogstdezelfs nachtverblijf te Quischeta, aan den voet van het Kaukasische gebergte, gehouden. Den 25 Oct. begaf Z. M. zich weder op reis, doch te paard, vermits de weg over het gebergte zeer ongemakkelijk is voor rijtuigen, en toen vooral moeijelijk was, omdat de bergspitsen van Gutgora en Krestowa door sneeuwwolken verdonkerd waren, en de weg bovendien op sommige plaatsen met ijs bedekt was.

Na het gebergte gelukkig te zijn overgetrokken, heeft Z. M. langs de rivier Terek, de stad Kasbek bereikt, en Hoogstdeszelfs nachtverblijf te Wladikaukas gehouden. Den 29 Oct., nadat de Keizer de steden Jekaterinogrady en Georgiewsk [illegible] te [illegible]. Den 30 ontving Z. M. de militaire en civiele ambtenaren, de voornaamste kooplieden en de afgevaardigden der burgerij, en vervolgens verscheidene vorsten der Kaukasische stammen. Z. M. bezocht ook het hospitaal, en overtuigde zich, dat de zieken aldaar goed werden verpleegd. Denzelfden dag zette de Keizer zijne reis voort naar den Don, en werd den 31 Oct. te Axäi, door den Grootvorst troonopvolger begroet. Den 1 Nov. deed Z. M., vergezeld van den Grootvorst, te paard, zijnen plegtigen intogt in de stad Nowotscherkask. Bij eenen triumfboog werd Z. M. door de officieren van den staf, te midden eener ontelbare menigte, verwelkomd. Z. M. begaf zich vervolgens naar de hoofdkerk, waar Hoogstdezelve door de Aartsbisschoppen van Tscherkask en Georgiewsk werd opgewacht, die, met het kruis in de hand, hem het wijwater aanboden. Daarop begaf zich de Keizer, naar het voor Hoogstdenzelven in gereedheid gebragte verblijf, waar al de Generaals van het leger van den Don, de eer hadden, om bij Z. M. hunne opwachting te maken.

De jonge Grootvorsten en Grootvorstinnen, zijn den 30, behouden te Moskou aangekomen.

PERSIË.

Het leger, dat bestemd is, om een einde aan de onlusten van Koraçan te maken, heeft de stad Terchych bemagtigd, welke, zoo men zegt, verbrand is geworden.

Terwijl de Schah Mohammed, in Koraçan, voor vreemde belangen, oorlog voert, zijn de gewesten Sedgestan en Balek tegen hem opgestaan; een Prins van vorstelijken bloede voert aldaar het bevel, en staat aan het hoofd van 20,000 man. Men vreest, dat die Prins met den Koning van Lahor in verstandhouding staat, wiens leger het geheele oostelijke gedeelte van Persië bedreigt. Men verneemt, dat Russische troepen den Schah te hulp zullen komen, en weldra in de haven van Ferabad zullen aanlanden.

ZWITSERLAND.

— In het kanton Bern is een zeker persoon in hechtenis genomen, beschuldigd van veelwijverij (Bigamie). Zonder van zijne eerste vrouw geregtelijk gescheiden te zijn, wist hij zich de noodige papieren uit zijne gemeente te verschaffen, waardoor hij zijn tweede huwelijk te Steffisburg zonder eenigen hinder voltrok. Zijne eerste vrouw leeft in Aargau; volgens de Helvetische wetten zoude deze misdaad met 12 jarigen dwang-arbeid bestraft worden.

DUITSCHLAND.

WEENEN 14 Nov. Uit Ofen luiden de berigten, omtrent de ziekte van den Aartshertog Alexander, steeds treuriger, alle hoop op herstel is verloren en van uur tot uur verwacht men de tijding van zijnen dood. De Aartshertog Alexander werd den 6 Junij 1825 geboren, en is de oudste zoon van den Aartshertog Josef, Palatyn van Hongarije, uit diens derde echtverbindtenis met Maria Dorothea, Prinses van Wurtemberg. Hij is een voortreffelijk Vorst, die reeds in zijne vroegste jeugd, door eigen voorbeeld, de beoefening der wetenschappen heeft aangemoedigd.

— Zoo oogenblikkelijk vernemen wij, dat alhier uit Ofen het berigt van het overlijden van den Aartshertog Palatyn, Alexander, is ontvangen.

Het hof zal gedurende zes weken, over dezen Aartshertog, de rouw aannemen.

— De nieuw benoemde Turksche Afgezant bij het hof van St. James, Ibrahim Sarim Effendi, is, na 21 dagen te Semlin [illegible] aangekomen, en had reeds daags na zijne aankomst een gehoor bij Prins Metternich, die, ter zijner eere, heden een groot diné zal geven, waarop al de hier aanwezige, geaccrediteerde gezanten zijn genoodigd.

— 15 Nov. Volgens brieven uit Odessa, hebben zich aldaar ziektegevallen vertoond, met verschijnselen van pest. Men vermoedt, dat de veelvuldige gemeenschap, welke te Odessa met de Aziatische kust wordt onderhouden, de gezondheidstoestand in gevaar heeft gebragt.

— Volgens heden ontvangene berigten uit Odessa, hebben zich aldaar, bij een regement infanterie, werkelijk verschillende gevallen van pest geopenbaard; gelukkiger wijze is, naar men zegt, de kazerne, waarin deze gevallen hebben plaats gehad, in eene verwijderde voorstad gelegen, waardoor de regering geslaagd zou zijn, om den verderen voortgang der besmetting te beteugelen.

— Gisteren werd voor het eerst de proef met den stoomwagen op den noorder-spoorweg genomen, welke zeer goed heeft voldaan. Binnen zes minuten doorsnelde de wagen den afstand van een uur. Dit is evenwel slechts eene door de werktuigkundigen genomene proeve, om de snelheid juist te kunnen beoordeelen. Weldra zal men intusschen in het bijzijn eener commissie der regering, op den reeds tamelijk vergevorderden spoorweg, eene openlijke proeve nemen. De koerierwissel met Pruissen is zeer levendig. Het verschijnen van het Koninklijk patent in Hanover, heeft eindelijk datgene verwezenlijkt, hetwelk men sedert lang verwachtte.

BERLIJN, 18 Nov. Van den 17 tot den 18 is alhier niemand door de cholera aangetast, terwijl uit de vroeger aangevallenen, slechts 1 persoon daaraan overleden is.

— In den regerings-kreits Gumbinnen is de cholera, vooral in de noordelijke gewesten, zeer verminderd; doch [illegible] in de kreitsen Oletzko, Lyck, Insterburg, Barkehmen en elders. Sedert het verschijnen der ziekte in deze departementen, tot het einde van de vorige maand, werden 1,920 personen aangetast, waarvan 916 bezweken, 932 hersteld, en 72 nog in behandeling zijn. Intusschen is ook daar, hare geaardheid niet zoo kwaadaardig als in die kreitsen, waar zij reeds vroeger heeft gewoed.

— De afgeloopene Martini-Mis, te Frankfort aan den Oder, is, volgens berigten van die plaats, niet zeer gunstig voor de verkoopers afgeloopen. Niettegenstaande het geringe debiet in het algemeen, waren er meer bezendingen dan op vorige missen; doch het getal der koopers was veel minder. In lakens, wollen goederen, katoenen en linnen, was evenwel de handel nog al levendig, terwijl er weinig vraag bestond voor zijden en halfzijden goederen. IJzer- en staal-artikelen, alsmede porselein, glas, leder en bont vonden tamelijk veel koopers. Van huiden en vellen was de markt ruim voorzien, doch de omzet ook daarin zeer gering.

Paardenhaar, varkens-borstels, pennen en veeren, ofschoon ruim aanwezig, vonden eenen gemakkelijken verkoop. — Er was gebrek aan kalfsvellen, en het weinige, dat voorhanden was werd gretig van de markt genomen. — Van hoorns en hertenhoorns was de voorraad gering. Ofschoon er veel was en honig op de markt was, werden deze artikelen goed verkocht. Er was veel wol, doch de omzet daarin van geene beteekenis; de wolhandelaars kochten bijkans niets, terwijl de fabrijkanten zich echter van goede en goedkoope soorten voorzagen. De gewone Paardenmarkt was, als gewoonlijk, goed

MENGELWERK.

LES HUGUENOTS.

(*Vervolg.*)

Het tweede bedrijf van dit Zangspel brengt ons in de tuinen, of liever het park, van het kasteel van CHENONCEAUX. Men ziet de Koningin MARGUERITE DE VALOIS, zuster van KAREL IX, omringd van hare staatsjuffers, benevens haar paadje URBAIN, denzelfden, door wien in het eerste bedrijf, de bewuste brief aan RAOUL is gebragt. MARGUERITE geeft zich geheel aan de vreugde over, zoo als men het van eene Prinses van 20 jaar, ik zal niet zeggen verwachten *moet*, maar verwachten *kan*; de Heer SCRIBE, legt haar, onder anderen, deze woorden in den mond:

« Que LUTHER *ou* CALVIN *ensanglantent la terre*
« De leurs débats religieux!
« Des ministres du ciel que la morale austère
« Nous épouvante au nom des cieux!
« Raison austère,
« Humeur sévère,
« Ne règnent guère
« Dans notre cour!
« Sous mon empire
« On ne respire
« Que pour sourire
« Au dieu d'Amour.

Hare hofhouding schijnt geheel met deze gevoelens in te stemmen; want al de aanwezige staatsjuffers zingen *en chœur:*

« Sombre folie,
« Ou pruderie,
« Soyez bannie
« De ce séjour!

Het is, of wij CALYPSO, door hare nimfen omringd, op haar eiland bespieden. Men neme het evenwel der Koningin zoo kwalijk niet, want, zij is .... *verliefd*, en, zoo als men uit haren eigen mond hoort, in hooge mate verliefd, zij komt hier gul voor uit, men hoore slechts:

« Oui, je veux chaque jour
« Aux échos d'alentour
« Redire nos refrains d'amour:
« Écoutez .... écoutez .... les échos d'alentour
« Ont appris nos refrains d'amour
« Amour!.... amour!....

Vervolgens geeft zij order, om, wegens de hitte van den dag, (*) toebereidselen te maken tot het bad, voor haar en haar gevolg, in den *Cher*, die haar park doorstroomt. — Ik ga dit alles met stilzwijgen voorbij; ik zal niet spreken van de hofdames, die later in bad-costuum (*en peignoirs de gaze*) verschijnen, en in dat costuum loopen, springen, en zelfs dansen. Men weet toch, dat bij eene zoogenaamde *Grand Opéra*, het ballet eene niet geringe rol moet vervullen, zoodat sommigen wel eens aan *de Académie Royale de Musique*, alwaar uitsluitend zulke groote stukken worden opgevoerd, den bijnaam van *Académie Royale de Danse* gegeven hebben. Hoe dit nu ook zij, bij een stuk als het onderhavige (want de lezer vergete toch nooit, dat wij, eigenlijk, ons thans met den *Saint Barthélémy* bezig houden), biedt zich anders weinig gelegenheid tot dansen aan. Ik zal ook niet spreken van het onbetamelijke, dat er in gelegen is, dat wij te midden dezer, zich voor het bad toegerust hebbende Dames, steeds de paadje URBAIN zien rondwalen, die, ja telkens door de Koningin wordt weggezonden, maar ook telkens middel weet te vinden om weder terug te komen; ik zwijg insgelijks van het zonderlinge, om het niet anders te noemen, dat er, mijns inziens, in gelegen is, dat deze paadje bij herhaling te kennen geeft, dat ook hij verliefd is, en wel op de *Koningin*, bij wie dit ook niet onopgemerkt schijnt te blijven; dit alles sla ik over om den lezer niet te veel te vergen.

Intusschen is VALENTINE verschenen. Die VALENTINE is eigenlijk de onbekende geliefde van RAOUL, en dezelfde, die wij, in het eerste bedrijf, die *étrange visite* bij DE NEVERS hebben zien afleggen, waarvan de lezers en ik, maar geenszins RAOUL, het doel en de strekking weten. De Koningin geeft haar te kennen, dat zij plan heeft haar met RAOUL te verbinden, en op hare tegenwerping: *le ciel proscrit cette alliance, nos cultes sont differents*, wijst de Koningin op haar eigen aanstaand huwelijk met HENRI DE NAVARRE, die protestant is; zij zegt verder, op de toestemming van haren vader te kunnen rekenen, en ten einde haar geheel en al gerust te stellen, belooft zij eindelijk, zelve met RAOUL te spreken, die dan ook al spoedig daarop verschijnt, en geblinddoekt voor haar wordt gebragt. Nadat de hofdames (*in badcostuum*) eenige oogenblikken rondom hem stilzwijgend gedanst en gesprongen, en zich aldus, met den nieuw aangekomen, geblinddoekten ridder, vermaakt hebben, geeft MARGUERITE het teeken, dat zij met hem alleen wil zijn, waaraan gehoorzaamd

(*) Wij zijn in Augustus.

bezet. Er bestond veel vraag naar goede rij- en trekpaarden, en in de behoefte daaraan kon niet worden voorzien; doch voor paarden van weelde bestond weinig kooplust.

FRANKFORT 20 Nov. *Partic. Corresp.* Er is dikwerf gewag gemaakt van eene groote verandering, welke alhier in het militaire wezen zoude plaats hebben, de *Stad-Wehr* zoude namelijk, een werkzamer deel aan de stads dienst nemen. Dit gerucht schijnt echter van allen grond ontbloot te zijn. Hoe wenschelijk het ook zijn zoude, om aan de verschillende korpsen dezelfde uniform te geven, zoude het echter velen niet gelegen komen, om twee uniformen te houden, of de oude, die nog bruikbaar is, ter zijde te leggen.

— De Graaf de Rossi, welke sedert eenige jaren gezant was van Z. M. den Koning van Sardinië bij de bondsvergadering, en onlangs benoemd is, om in diezelfde betrekking, zijnen Souverein bij het koninklijk hof der Nederlanden te vertegenwoordigen, is heden morgen van hier naar 's Hage vertrokken. Eerst in de aanstaande lente, zal, naar men verneemt, zijne Gemalin hem derwaarts volgen. Door eenen onlangs alhier met de grootste onbeschaamdheid gepleegde diefstal, waarvan men den buit naar Offenbach had gebragt, heeft men eene talrijke dievenbende ontdekt, van welke reeds negen leden gevangen zijn genomen.

KASSEL 13 Nov. Bij het voordragen van het budget aan de Vergadering onzer Standen, werd de vraag geopperd, in hoeverre een Prins van Hessen, welke den eed aan de grondwet niet heeft gedaan, aanspraak op de hem van stadswege toegestane apanage kan maken. Daar intusschen de grondwet § 14, zonder eenige uitzondering, in de volgende bewoordingen: «Alle vastgestelde Apanage zullen geregeld worden betaald.» die vraag beantwoordt, zoo heeft men erkend, dat, strikt genomen, geene gronden bestaan, om eenen Hessischen Prins, in een zoodanig geval, het genot zijner Apanage te onttrekken.

SALZBURG 20 Nov. Volgens mededeeling van het Museum te Salzburg, beliepen de ontvangsten, ter oprigting van een Monument ter gedachtenis van Mozart, tot nu toe 6,412 fl. 12 kr. De ontvangsten van onderscheidene Theaters, die eene voorstelling of Mozart'sfeest gegeven hadden, waren: te Darmstadt 1,155 fl., München 1,000 fl., Dresden 623 fl. 15 kr., Stuttgard 519 fl., Hanover 381 fl., het Concert te Grätz 497 fl., Leibach 180 fl., Linz 165 fl., Göttingen 95 fl., Presburg 72 fl., het Muzijkalisch Gezelschap te Strandingen heeft 25 fl., en de Liederkranz te Gunzenhausen 12 fl. geofferd. Uit andere Steden in Duitschland verneemt men, dat het Mozart'sfeest in evenredigheid meer zal bedragen, zoo als, bij voorbeeld, de ontvangst te Berlijn reeds 2,000 Thaler bedraagt.

De eenigste plaats, die zich van alle andere onderscheidt in het niet vieren van het Mozart'sfeest, is de oude beroemde stad Neurenberg, eene stad, die anders de kunsten en wetenschappen weet op prijs te stellen, en die in haar midden vele Beminnaars der Toonkunst telt.

KEULEN, 21 Nov. Den 15 dezer heeft eene deputatie van den handelstand hare dringende opwachting bij den Lord-Mayor, te Londen, gemaakt, en hem gebeden, dat men in Engeland gebruik zou maken van de gelegenheid, die zich thans aanbiedt, om de handelsbetrekkingen tusschen dit land en de Rijngewesten, welke meer dan drie honderd jaren stil hadden gestaan, te doen herleven. Door de laatste bepalingen namelijk, wordt het den Engelschen toegestaan, om den Rijn op [illegible], zonder [illegible] eenige tollen te betalen.

Voorheen waren er op den Rijn zoo vele tollen; dat zulks met een geheel verbod van de vaart gelijk stond. De afgevaardigden hebben den Lord-Mayor een verzoekschrift, strekkende om den handel te doen herleven, aangeboden, hetwelk in eenen verguldden omslag van fluweel, was vervat. De Lord-Mayor bedankte de afgevaardigden, voor de aan de burgerij van Londen betoonde eer, welke door zijnen persoon wordt vertegenwoordigd, en sprak van zijne volle overtuiging, dat thans door de matige prijzen der vrachten, en de gemakkelijkheid welke de stoomvaart aanbiedt, de wederkeerige handel weldra op eenen goeden voet zoude staan.

— Uit eene afkondiging in naam van Z. M. den Koning van Pruissen (publikandum), gevoegd bij de *Kölnische Zeitung* van 21 dezer, en in verschillende andere duitsche bladen geplaatst, blijkt, dat de Aartsbisschop van Keulen, Clemens August, van deze zijne waardigheid, door Z. M. is ontzet, en bevel heeft ontvangen, om zich met der woon buiten zijn Kerspel te begeven, daar hij de aan zijne waardigheid verbondene werkzaamheden op eene met den grondwet der monarchie strijdige wijze, heeft uitgeoefend.

FRANKRIJK.

PARIJS, 21 Nov. *Partic. corresp.* Heden avond zal er aan het Ministerie van Oorlog eene raadsvergadering plaats hebben, welke vele Generaals zullen bijwonen.

— Het groote vraagstuk betreffende het remboursement der 5 pCt. rente schijnt bij den Raad van ministers tot vele beraadslagingen aanleiding te hebben gegeven, en ten gevolge van dezelve, heeft zich het gerucht verspreid, dat het Ministerie zoude ontbonden worden; de Heer Humann zal den Heer Lacave Laplagne vervangen, zoodra het bepaald zal zijn, dat het bovengenoemde vraagstuk ter beslissing aan de kamers zal worden voorgedragen. Hij alleen zou zulk een remboursement kunnen ten uitvoer brengen. Ook de Heer de Montalivet schijnt zich niet met de conversie te kunnen vereenigen; steeds heeft hij zich tegen eenen zoodanigen maatregel verklaard en gezegd, dat hij niet begrijpt, waarom men, tegen zijne eigene overtuiging, voor het algemeen gevoelen zou moeten buigen. Men veronderstelt, dat de Heer Thiers, den Heer de Montalivet, bij het departement van binnenlandsche zaken, zal opvolgen; doch waarschijnlijk zal de Heer Thiers niet lang naast den Graaf Molé in het ministerie blijven; en te oordeelen naar de zijde, tot welke de meerderheid der kamer, gedurende de aanstaande zitting, schijnt over te hellen, zal de Heer Thiers over den Graaf Molé zegevieren.

— De Maarschalk Moncey, Gouverneur van het hôtel der Invaliden, heeft twee hoofd-officieren benoemd, welke zich naar de uiterste grenzen van het departement van de Seine zullen begeven, ten einde er het stoffelijk overblijfsel van den Generaal Daurémont af te wachten. Men gelooft, dat hetzelve acht dagen in de kerk der Invaliden ten toon gesteld zal blijven.

— Men zegt, dat de Heer Larochelle, zangmeester van den hertog van Joinville, aan het Conservatoire, de plaats van den vermaarden Martin zal vervullen.

— Een nieuw ongeluk is onlangs op den ijzeren spoorweg van St. Etienne gebeurd. Vele menschen zijn zwaar gewond geworden. De dagbladen van Lyon, die het bovenstaande mededeelen, maken nog geen gewag van eenige bijzonderheden.

— Het fregatschip *la Néréide*, en de brikken welke naar St. Domingo waren bestemd, zijn dezer dagen van Brest gezeild, doch hebben kort daarna, door den telegraaph, order bekomen, om weder in de haven te loopen, om aldaar nadere bevelen af te wachten. Men weet niet met welke gebeurtenis de verandering van bestemming dezer schepen in verband staat.

— In den *Toulonnais* leest men het volgende: reeds 6 maanden zijn, sedert het vredesverdrag van Tafna verloopen, en nog hebben onze Afrikaansche bezittingen er de voordeelen niet van ondervonden. Het wordt tijd, dat dit verdrag stiptelijk worde uitgevoerd, want thans durft men zich met geene uitgestrekte grond-ontginningen bezig houden, of met de stammen van het binnenland handel drijven.

— Men schrijft uit Ora d. d. 2 Nov. het volgende. De Generaal Négrier heeft aan den heer Bugeaud geschreven, ten einde dezen te bewegen, om het bevel over de troepen van de Algiersche divisie op zich te nemen, ten einde zelf de invoering van het tractaat van Tafna in de provincie van Algiers te bewerken.

NEDERLAND.

'S GRAVENHAGE, 23 Nov. Wij vernemen, dat er, ll. Maandag, een langdurige kabinetsraad op het Koninklijk Paleis is gehouden geworden.

ARNHEM, 21 Nov. Gisteren avond is per stoomboot alhier uit Berlijn aangekomen Z. Exc. de graaf von Wylich und Lottum, kamerheer van Z. M. den Koning van Pruissen, en gevolmagtigd minister bij het Nederlandsche hof. Na bij den heer Sandersleben, in het hôtel het Zwijnshoofd, nachtverblijf gehouden te hebben, is Z. Exc. heden morgen naar 's Gravenhage vertrokken.

STADSNIEUWS.

Zie STADS COURANT *van heden.*

GETROUWD. *Lubeck* 16 Nov. P. C. Hoijer van Brakel met G. A. Radeke. — *Amsterdam* 22 Nov. S. A. Wieling met D. B. Voorzanger.
BEVALLEN. 22 Nov. M. C. Gruyter, geb. Ruël, D.
OVERLEDEN. 17 Nov. W. T. Esser, 35 j. — 19 Nov. H. van Hilten, 44 j. — 22 Nov. H. A. Bryce, 14 weken.

— Heden geene Engelsche papieren ontvangen hebbende, nemen wij voorloopig het berigt der opening van het Parlement, en de aanspraak der Koningin bij die gelegenheid, uit de Belgische dagbladen over, zoodanig als zij daarin worden medegedeeld.

De Koningin heeft op den 20sten November het eerste Parlement harer regering geopend. De geheele weg tusschen het paleis en den ingang tot de kamer der Lords, was met volk overdekt. Te midden dier ontelbare menigte heeft H. M. zich daarheen begeven, en is overal met de levendigste toejuiching begroet geworden. Na de gebruikelijke plegligheden der ontvangst, heeft de Koningin de volgende aanspraak gedaan:

Mylords en Mijne Heeren!

Ik heb het raadzaam geoordeeld, U, zoo spoedig mogelijk na de ontbinding van het laatstvorige Parlement, te doen vergaderen, ten einde te kunnen beraadslagen over de openbare aangelegenheden van het Rijk.

Ik heb met een uitstekend genoegen van al de buitenlandsche Mogendheden de meest stellige betuigingen ontvangen, van de vriendschappelijkste gezindheid, en van derzelver vurig verlangen om hunne betrekkingen van vriendschap met mij aan te kweeken en te onderhouden, en ik verheug mij in het uitzigt, dat de weldaden van den vrede, de welvaart mijner onderdanen zullen bevorderen.

Ik betreur, dat de burgerkrijg nog niet heeft opgehouden Spanje te teisteren; ik ga voort de overeenkomsten der kroon met de Koningin van dat Rijk getrouwelijk te vervullen, overeenkomstig de bepalingen van het tractaat des viervoudigen verbonds.

Ik heb last gegeven u mededeeling te doen van een tractaat van handel, hetwelk ik met de vereenigde Republiek van Peru en Bolivia gesloten heb, en ik hoop van eenen gelijken uitslag der onderhandelingen met andere Mogendheden u weldra te kunnen doen kennis geven.

Ik beveel in het bijzonder de aangelegenheden der Provincie van Neder Canada in uwe ernstige overwegingen aan.

Mijne Heeren van het Huis der Gemeenten!

Het einde eener regering heeft nieuwe bepalingen ten aanzien van de civile lijst noodig gemaakt. Ik stel de erfelijke inkomsten, door mijnen voorganger nagelaten, zonder uitzondering, ter uwer beschikking en heb bevelen gegeven om al de stukken tot het onderzoek van deze zaak vereischt, in gereedheid te brengen en aan u te onderwerpen. Willende, dat hierin, gelijk in al de andere uitgaven van het Gouvernement, wijze beperkingen zullen worden in acht genomen, vertrouw ik, dat gij zult vaststellen, hetgeen tot het handhaven van de eer en van de waardigheid der kroon noodig is.

De staat der uitgaven voor het volgende jaar wordt opgemaakt en zal u in tijds worden voorgedragen. Ik heb de nauwgezetste zuinigheid in al de takken der openbare dienst doen betrachten.

Mylords en Mijne Heeren!

De buitenlandsche vrede en binnenlandsche rust, die wij genieten, maken het onderzoek gemakkelijk van zoodanige maatregelen van hervorming als der wetgevende magt noodig zullen voorkomen, en uwe aandacht zal zich als van zelve uitstrekken, over die gedeelten der wetgeving, waarover de beraadslagingen door de ontbinding der vorige kamer zijn afgebroken.

De uitslag van het onderzoek naar den toestand der armen in Ierland, is aan het Parlement alreeds bekend gemaakt, en het is van uwen pligt na te sporen, of het niet is voorzigtig en raadzaam, om bij eene wet middelen, tot ondersteuning der behoeftigen aldaar, aan te wijzen.

Het plaatselijk bestuur der steden en gemeenten heeft betere reglementen noodig.

De wetten op de invordering der tienden vereischen herziening en wijziging. Doordrongen van de overtuiging, dat het een der eerste pligten van eenen Souverein is, zorg te dragen voor de beste en de meest doeltreffende bedeeling des regts, verzoek ik u al uwe [illegible] de maatregelen, welke tot verbetering dier wetten zullen worden voorgesteld.

Gij gevoelt de hooge belangrijkheid der aangelegenheden van welke ik tot u spreek, en de noodzakelijkheid om dezelve te behandelen met die onpartijdigheid en regtvaardigheid, die de beste waarborgen zijn om dezelve tot een gelukkig en heilzaam einde te brengen. Dit Parlement, het eerste van mijne regering, openende, voel ik mij gedrongen u te verklaren, dat ik geheel vertrouw op uwe regtschapenheid en wijsheid. De jeugdige leeftijd, waarin ik tot de Souvereiniteit van dit koningrijk word geroepen, maakt het mij tot een gebiedende pligt, om, onder de bescherming des Allerhoogsten, mijn vertrouwen te stellen in uwe ijverige medewerking en in de liefde en de gehechtheid mijns volks.

— Het dagblad van Dublin, kondigt eene bijeenkomst te Dundalk (in Ierland) tegen den 19 aan, wegens de herziening van eene Petitie, aan het Parlement in te leveren, waarvan de strekking hoofdzakelijk is, eene wet voor te stellen; om den Koning van Hannover, voor altoos van het Regt van Troonopvolging in Groot-Brittanje uit te sluiten.

— Te Grivegnée, in de provincie Luik, is dezer dagen een groot ongeluk gebeurd; eene stoommachine is in de stoomfabrijk van den heer Goutière gesprongen; twee menschen zijn daarbij omgekomen, andere zijn nog onder de puinhoopen begraven, verscheidene zijn zwaar gewond. Een groot gedeelte van de fabrijk is vernield geworden. Men schrijft dit ongeluk toe aan de onkunde van den arbeider, aan wiens zorg de machine was toevertrouwd.

---

wordt. Nu staat zij aan RAOUL toe, zich van den blinddoek te ontdoen. Op het zien der Koningin roept RAOUL dadelijk uit:

«*Beauté divine, enchanteresse,*
«*o Vous qui régnez en ces lieux,*
«*Répondez, mortelle ou déesse,*
«[illegible]

Op de Koningin schijnt RAOUL van zijnen kant ook geen' ongunstigen indruk gemaakt te hebben, althans zij zegt onder anderen:

«*Il est fort bien; reine ou princesse,*
«*En aucun temps n'eut choisi mieux.*

RAOUL verbergt geenszins den indruk, dien de Koningin bij hem, en wel zoo spoedig, heeft te weeg gebragt.

«*D'un chevalier fidèle acceptez le servage,*

zegt hij, en zich vervolgens geheel aan zijne *passie* (waaronder ook een weinig *dépit amoureux* loopt, wegens het geen hem, in het eerste bedrijf, ten huize van de NEVERS, is overgekomen) overgevende, roept hij, voor de Koningin geknield, in geestvervoering uit:

«*Ah! je le jure à vos genoux,*
«*à vos ordres soumis, parlez, je suis à vous* (*);

De Koningin, verre van hierover zich gebelgd te toonen, zingt, en wel bij herhaling:

«*Si j'étais coquette,*
«*Pareille conquête,*
«*Serait bientôt faite.*

Het is evenwel waar, dat zij er telkens bijvoegt:

«*Mais, non!... et je doi,*
«*Alors que sa belle*
«*Compte sur mon zèle,*
«*Lui plaire pour elle*
«*Et non pas pour moi!*

Nu komt haar paadje URBAIN, de komst der edellieden, waarmede wij voor het grootste gedeelte, reeds in het eerste bedrijf, bij den Graaf DE NEVERS hebben kennisgemaakt, aan de Koningin aankondigen.

Nadat URBAIN, onder meer, gezegd had, dat die edellieden kwamen: «*pour rendre hommage à votre majesté*», kan men zich de verwondering en schrik van RAOUL voorstellen, die nu ziet, dat hij eene liefdesverklaring *in optima forma* aan de Koningin gedaan heeft. Deze, evenwel, stelt hem volkomen gerust, en herinnert hem zijnen zoo even gezworen eed van getrouwheid en gehoorzaamheid, dien RAOUL zegt niet vergeten te hebben, waarop de Koningin MARGUERITE hem te gemoet voert:

«*Vous promettez de m'obéir ... eh bien!*
«*Je veux former pour vous un illustre lien,*
«*De ma mère et du roi les desseins politiques*
«*Veulent aux protestants unir les catholiques.*
«*Et je sers leurs efforts en vous donnant ici*
«*Une riche héritière, aimable, et seule fille*
«*Du comte de Saint-Bris, votre ancien ennemi.*
«*Je l'ai fait pressentir; il consent, et c'est lui*
«*Qui veut bien, oubliant ses haines de famille,*
«*Venir à vous.*»

RAOUL, die, gelijk wij gezien hebben, in zijne liefde zeer *liberaal* (*) is, stemt er in toe, om nu ook eens *op bevel* eene onbekende te beminnen, althans hij zegt: *j'obéirai*. Daar nu DE SAINT BRIS, op uitnoodiging der Koningin, insgelijks er in bewilligt, zijne dochter aan RAOUL ten huwelijk te geven, zoo is een ieder tevreden behalve MARCEL; want ook dien vinden wij in dit gezelschap weder. Hij bestraft zijnen meester, dat deze naar de hand staat *d'une* [illegible], het daarop volgende *tais-toi* van zijnen Heer en Meester, belet hem niet er op te antwoorden:

«*Dans ses jardins le serpent d'Eve habite,*
«*Et sa maison est celle du péché....*

Nadat RAOUL, SAINT BRIS en DE NEVERS, op last der Koningin, onderling eeuwige vriendschap gezworen hebben met deze woorden, die, uit een dichterlijk oogpunt beschouwd, misschien de beste zijn van het geheele *Poëme*,

«*Par l'honneur, par le nom que portaient mes ancêtres,*
«*Par le Roi, par ce fer à mon bras confié,*
«*Par le Dieu qui connaît, et qui punit les traîtres,*
«*Devant vous nous jurons éternelle amitié,*»

stelt de Koningin aan RAOUL, zijne aanstaande echtgenoote VALENTINE voor. Men kan zich nu de verwondering, neen, de woede en de jaloezij van RAOUL niet verbeelden, op het zien van zijne eerste onbekende beminde, die hij, in het eerste bedrijf, bij DE NEVERS bespied heeft; hij roept uit:

«*Quoi! c'est là, dites-vous, ma compagne fidèle!*
«*Trahison! perfidie!*

(*) Het schijnt, dat de grootvader van RAOUL, dien, zoo als hij zelf in het eerste bedrijf gezegd heeft, zijn oude bediende MARCEL heeft opgevoed, *dans l'horreur de l'amour*, zich met de *éducatie* van zijn' kleinzoon niet belast heeft, althans men ziet, dat hier de vrucht verre van den stam is gevallen.

(*) Men vergeve mij het misschien weinig gepaste van de uitdrukking in dezen zin, maar het woord viel mij daar zoo uit de pen, en wordt in den tijd, die wij beleven, zoo dikwijls misbruikt, dat ik het ook nu maar heb laten staan.

BEURSPRIJZEN DER EFFECTEN.

OMSCHRIJVING DER EFFECTEN.	Amsterdam, 23 November, 4½ ure. volg. de Socᵗ. tot nut des Obligatiehandels: van	tot	gebleven.	volgens de Effecten-Societeit: laagste.	hoogste.	gebleven.	London. 20 Nov.	Parijs. 21 Nov.	Antw. 22 Nov.	Weenen. 16 Nov.	Berlijn. 18 Nov.	Frankf. 20 Nov.	Hamb. 18 Nov.
Nederl.... Werkelijke Schuld.... à 2½ %	53¾	53½	53⅜	53⅜	»	»	54 à 54⅛	»	53⅜	»	52¾	53 3/16	52¾
Dito dito.....» 5 »	101¼	102¼	101⅞	101 13/16	103	»	101⅝ à 101⅞	»	»	»	»	»	»
Uitgestelde dito.....» »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Kansbiljetten........» f	22¾	23	22 13/16	22¾	22 13/16	»	»	»	»	»	3¹/₆	»	»
Amortisatie-Syndicaat.» 4½ %	93½	94	93 11/16	93 11/16	93¾	93 11/16	»	»	»	»	»	94⅛	»
Dito dito....» 3½ »	76	76½	76¼	76¼	76⅜	»	»	»	»	»	»	76⅜	»
Domein Losrenten....» 5 »	98¾	99¼	99	»	»	»	»	»	97¼	»	»	»	»
Schatkistbiljetten.....» 4 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Handel-Maatschappij..» 4½ »	169½	172¼	172	169¾	172	172	»	»	»	»	»	»	»
Nieuwe dito.........» 4½ »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Nieuwe dito 1837...» 4½ »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Entrepôt-Dok........» 4½ »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Oost-Indische Leening.» 4 »	93	93¼	93⅛	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Dito..............» 5 »	100	100¼	100⅛	100⅛	100 3/16	100 3/16	100⅝ à 100⅞	»	»	»	»	»	»
Aandeelen Kansbiljettⁿ» 4 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Dito Spoorweg....» »	128¾	135¼	135	128	131	130	»	»	»	»	»	»	»
Engeland. Geconsolideerde.......» 3 »	»	»	»	»	»	»	93½ à 93⅝	»	»	»	»	»	»
Gereduceerde.........» 3 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Frankr... Inschrijving..........» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	107.50	»	»	»	»	»
Dito..............» 3 »	»	»	»	81	»	»	»	80.75	»	»	»	»	»
Bank-Actiën.........» fr.	»	»	»	»	»	»	»	2300	»	»	»	»	»
[illegible]	[illegible]	[illegible]	20⅜	20 5/16	20⅜	20 5/16	[illegible]	[illegible]	20⅜	»	»	13⅞ à 14	[illegible]
Dito onbep. Stukken.» 5 »	»	»	»	19⅝	»	»	20⅜ à 20⅝	21	»	»	»	»	»
Passive.............» »	4½	4¾	4⅝	4⅝	»	»	4¼ à 4½	»	»	»	»	»	»
Deferred............» »	»	»	»	»	»	»	6⅝ à 6⅞	»	6¼	»	»	»	»
Fransche Uitgestelde..» »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Engelsche dito.....» »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Portugal. Oblig. te Londen.....» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Dito dito nieuwe.» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Dito dito 1836 » 5 »	»	»	»	»	»	»	31½ à 32	»	»	»	»	»	32
Dito dito nieuwe.» 3 »	20½	21	20¾	20⅝	20¾	20¾	21¼ à 21¾	20¾	»	»	»	21¾	21
Napels.... Certific. bij *L. & B.*...» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Dito bij *Falconnet*.» 5 »	»	»	»	92½	»	»	»	100.65	92¾	»	93¼	»	»
Dito bij *Rothschild*.» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	102¼	»	»
Aandeelen *Tavoliere*..» 3½ »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Dito dito te Parijs.» 3½ »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Rome..... Oblig. 1834........» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	»	98¼	»	»	»	»
Rusland.. *Hope&C.* 1798—1816.» 5 »	104½	105	104⅝	104⅝	104¾	»	»	»	»	»	»	»	»
Dito 1828 en 1829.» 5 »	104½	105	104¾	104¾	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Cert. dito 1831 en 1833.» 5 »	96½	97	96¾	96⅞	»	»	»	»	»	»	103¹/₃	»	97¼
Oblig. te Londen.....» 5 »	»	»	»	»	»	»	110½ à 111	»	»	»	112¼	»	107
Certific. te Hamburg .» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	107¹/₃	»	101¼
Inschrijving in Assign.» 6 »	66¾	67	66⅞	66⅞	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Certific. van dito.....» 6 »	67	67½	67¼	67¼	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Polen.... Aand. met loting fl. 300.» f	118½	119	118¾	11-¾	119	119	»	»	118½	»	68	67⅝	133
Dito dito fl. 500.» »	138	139	138¼	138¼	138¾	138¾	»	»	137	»	79¹/₃	78¾ à 78⅞	155¾
Oostenr.. Metalick............» 5 %	100½	101	101⅛	100 11/16	100¾	»	»	»	104¼	105 1/16	108⅜	104 9/16	103½
Dito..............» 4 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	100⅛	103¼	»	»
Dito..............» 3 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	77⅞	80	78 1/16	77½
Dito..............» 2½ »	56¾	57⅛	57	57	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Dito te London ....» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Weenerb. bij *Goll & Co.*» 5 »	101¾	102¼	102	102	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Dito..............» 4 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Bank-Actiën........» f	»	»	»	»	»	»	»	»	»	1401½	964	1674	1393
Partial-Loten........» 4 »	»	»	»	»	»	»	»	»	431	»	»	»	»
Dito *Rothsch.* fl. 100.» »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Dito dito fl 500.» »	712	714	713	»	»	»	»	»	709	118⅝	122½	118¼	117½
Darmstadt Loten. fl. 50.» »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	58⅝	»
Dito fl. 25.» »	»	»	»	»	»	»	»	»	24½	»	14¹/₆	24½	»
Pruissen.. Geldleening.........» 4 %	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	101¾	»	»
Aandeelen. R. 50.» f	111¼	111¾	111½	111½	»	»	»	»	111¾	»	06⅝	63⅜	126½
Baden.... Loten. fl. 50.» »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
[illegible] te Londen.....» 3 %	»	»	»	»	»	»	»	»	79	»	74⅞	»	70⅝
Brazilien. Bij *Rothschild*.......» 5 »	82½	83¾	82⅞	82¾	83½	82¾	80¾ à 81¼	»	84½	»	»	»	»
Dito 1829........» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Amerika.. 3 sted. *Crommel. & Zon.*» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
MorisKan. bij *Willink*.» 5 »	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Louisiana bij *Hope & C.*» 5 »	98¾	99	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»

WISSELKOERSEN. 23 November, 1837.

		Geld.	Papier.			Geld.	Papier.
Parijs	kort	56 9/16		PortàPort	»	42	
»	2/m	56¼		Genua	2/m	40¾	
Bordeaux	kort	56		Livorno	»	[illegible]	38¾
»	2/m	55¾		Napels	»	78¾	
Madrid	3/m	93½		Petersb.	»	10⅜	
Cadix	»	97		Weenen	6/w		35 13/16
Seville	»	93¾		Augsburg	»	35 13/16	
Bilbao	3/m	94½		Frankfort	»		35 13/16
Lissabon	»	42¾		Rotterdam		pCt.	

Effectenberigten.

LONDEN 20 Nov. Consols openden heden in eene flaauwere stemming; doch blijven ten slotte weder iets williger, kontant en op tijd 93½ à ⅝; op Januarij 1838, 93¾ à ⅞; Exchequer Bill. 41 à 43; vreemde Fondsen prijshoudend, alleen Portugesche iets slapper. Ardoin ex Coupon 19⅝ à ⅞; Columbia 6 pCt.; 2de Leening 24¾ à 25¼; Mexico 6 pCt. 27¾ à 28¼; Peru 20½ à 21¼.

PARIJS 21 Nov. De voortdurende verkoopen van 5 pCt., hebben dit fonds op nieuw 20 à 25 centimes doen dalen, en blijft de prijs 107 kontant; de 3 pCt. werden door de daling der 5 pCt., hoewel in geringer mate, medegesleept; dagelijks worden er echter arbitrages, tusschen 5 en 3 pCt. bewerkstelligd; waardoor dan ook de koers der laatsten zeer vast is; en terwijl de 5 pCt. fr. 2.50 gedaald zijn, is de daling der 3 pCt. slechts 60 à 70 centimes geweest. — De aanhoudende vraag naar Bankactiën, heeft dit fonds op nieuw 45 francs doen stijgen; nog altijd worden in dit fonds gelden belegen, welke voortvloeijen uit de verkoopen van 5 pCt. Ook Belgische Bankactiën waren gezocht; hoewel de rijzing van minder belang is, blijft dit fonds à fr 1,555 gevraagd. Spaansche en Portugesche Fondsen, nagenoeg op denzelfden prijs, met onbeduidenden handel.

Na de Beurs: 3 pCt. 80.77½ gevraagd. — Wisselk. Amst. 1/m. 56⅞; 3/m. 57 5/16.

ANTWERPEN 22 Nov. Gisteren avond was alleen eenige handel in Aand. Keulsche Spoorweg à fr. 1,131.

De koersen van Londen van den 20 niet hooger komende, openden heden Ardoins 20¼ à 5/16, ⅜, 5/16, om na de beurs te blijven 20¼ kontant en op morgen; en 20 3/16 fix courant. Er was zeer weinig handel; ten 1½ ure was de koers van Parijs bekend. Naar Keulsche Spoorweg was veel vraag, geopend fr. 1,130, stegen tot fr. 1,135, en blijven na de beurs fr. 1,136 g. Nassau Loten zonder handel *f* 22⅝. Nieuwe Bankactiën 112¼ pCt. blijven met weinig handel, 111¾ g. en 112 pap. — Wisselk. Amst. ⅛ avans pap.

BRUSSEL 22 Nov. De aandacht der spekulanten was heden weder voornamelijk op de Nationale en Industriële Fondsen gevestigd, waardoor de Spaansche nagenoeg geheel verlaten waren; de eenige koers derzelve is 20¼ g. kontant; Premie 1/m. à 20½, dᵗ. 1 pap. In Aandeelen Keulsche Spoorweg was zeer veel handel; geopend fr. 1,130, stegen tot fr. 1,140 voor de Beurs, werden later fr. 1,148 en blijven fr. 1,140, koopers zonder verkoopers.

BERLIJN; 18 Nov. In Fondsen was de handel van weinig belang, en waren de koersen gedeeltelijk iets lager dan gisteren.

FRANKFORT A/M., 20 Nov. Alle Fondsen, en voornamelijk Hollandsche, blijven voortdurend gezocht, en zijn alle prijzen hooger.

Na den middag, ten gevolge van het berigt, dat de Oost-Indische Compagnie te Londen gereduceerd heeft, en hooger afkomende koersen van Berlijn, blijven alle Fondsen zeer willig. Weener Bankactien *f* 1676; nieuwe Poolsche Loten à fl. 500, 79⅛; Integralen 53 3/16 à 53¼ pCt.

AMSTERDAM, 23 November, 1837.

Hollandsche Fondsen, met eenigen handel, goed prijshoudend.

Aandeelen Hand. Maatsch. openden in eene flaauwere stemming à 170¼, en vielen tot 169¾. Verschillende Kooporders deden echter op nieuw den prijs eene willige wending nemen, en stegen dezelve successief tot 172 pCt., zoo als de prijs blijft.

Aandeelen Rotterdammer Spoorweg, iets meerder aangeboden, zijn gedaan van 124 tot 122¼, en blijven 122½.

Haarlemmer daarentegen iets meer gezocht en de prijs iets hooger.

Spaansche Fondsen met weinig handel, iets slapper.

Russische en Oostenrijksche, als gisteren.

Van Zuid-Amerikaansche waren Brazilianen, ten gevolge van den lageren koers van Londen, hoewel de handel van weinig omvang was, zeer aangeboden; ook oude en nieuwe Mexikanen leden eenen gevoeligen achteruitgang. Grieken, Peruanen en Columbianen tot lageren koers aangeboden.

Grieken bl. à £ 100. 16⅜, à £ 200. 14¼, ⅜, à £ 300. 14⅝, ¼, ⅛, à £ 500. 14. Roode à £ 200. 13½. Mexico 5 pCt. à £ 100. 21½, ¼, gebl. 21¼. 6 pCt. dito 25, 24¼, gebl. 24¼. Nieuwe 5 pCt. 29½, 28½, gebl. 28½. Nieuwe Uitgest. 11¼, 10⅝. Columbia 6 pCt. 2de Leening 18⅛, 18. Peru 6 pCt. 14⅝, ½. Brazilie à £ 200. 80½ pCt. Coupon Columbia kl. *f* 3⅜. Coupon Peru *f* 2 9/16, ⅝. Coupon Mexico 20, 19¾ pCt. Coupon Ardoin van Nov. ll. 14½, ¼, 13¾ pCt.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt. Prolongatie 3½ pCt. Wissel-Disconto 3½ pCt.

Prijzen ten 5 ure: Integralen 53⅜ à 7/16. Handel Maatsch. 172 à 172¼. 5 pCt. Spanje Ardoin 20 1/16 pCt.

SCHEEPVAART EN HANDEL.

Schepen in Lading.

AMSTERDAM.

LIVORNO en GENUA.	Het Pruissische Schonerschip *Camin-Paket*, Kapt. G. J. Kraemer.	Van den Bey en Co., Nobel en Holtzapffel en F. der Kinderen.
TRIEST.	Het Pruissische Brikschip *Francisca*, Kapt. D. C. Schultz.	Dezelve.
KOPENHAGEN.	De Sloep *Maria*, Kap. J. Jurgensen.	B. J. van Hengel.
BATAVIA.	Het gekᵈ 2 deks Fregatschip *de Nederlanden*, Kapt. A. J. Struyk.	Coopman en de Witt en Lenaertz, van Olivier en Co., Hoyman en Schuurman en de Vries en Co.

Scheepstijdingen.

Aangaande de Tjalk *de Vr. Johanna*, Kapt. G. O. Schoemaker, van Steenhuizerzijl naar Antwerpen, bij Egmond gestrand, wordt nader van daar gemeld, dat het grootste gedeelte der lading beschadigd, en de geheele Inventaris geborgen, en, met het wrak, openlijk verkocht geworden is.

De Kof *Nicolaus Johannes*, Kapt. K. Y. Parma, van Drammen naar Alkmaar, is volgens brief van Texel van den 20 Nov., den vorigen dag op het Eyerland gestrand, door de dadelijk tot hulp aangenomen schuiten een anker uitgebragt zijnde, is dezelve dien nacht weder af, in het Eyerland binnen, en voor de Roggensloot in veiligheid, ten anker gebragt, hebbende bij het afwinden het ankertouw moeten kappen en is het roer afgestooten, doch het schip geheel digt gebleven.

Het schip *Anna Maria*, Kapt. G. W. Hellinga voor Kapt. J. H. Swart, van Drammen naar Amsterdam, is, volgens brief van den Helder van den 19 Nov., den vorigen avond in het Gat van Texel in de branding vervallen en aldaar geankerd, doch den volgenden ochtend met hulp van een sloep en volk, voor *f* 250 aangenomen, in het Nieuwe Diep binnengebragt. Volgens brief van Kapt. J. H. Swart, in dato Drammen 31 October, was hij den 16 dito door deszelfs Stuurman J. O. Woldringh, in dronkenschap, zwaar in de linkerzijde gewond, en dien ten gevolge in het hospitaal liggende, waardoor hij belet werd, zelf het schip te voeren, en het bevel daarover aan Kapt. G. W. Hellinga was opgedragen geworden.

De Hanoversche Tjalk *de 3 Gebroeders*, Kapt. H. Heyen, met Garst van de Pruissische Polder naar Ditzum, is, volgens brief van Termunterzijl van den 20 Nov., den 17 dito aldaar lek binnengeloopen.

Het schip *de Vr. Gesina*, Kapt. J. J. van der Wouden, van Groningen naar Hull, is volgens brief van Delfzijl van den 20 Nov., den 17 dito met verlies van zwaarden, touwen en andere schade, aldaar binnengeloopen.

Het schip *Flyyande Fanan*, Kapt. J. F. Hjorth, van Amsterdam naar Stokholm, is, volgens berigt van daar, van den 10 Nov., met eenige geringe schade te Gothenburg binnengeloopen; hetzelve is sedert de Sond gepasseerd.

Het schip *Theodora Sara*, Kapt. J. Schut, van Batavia naar Amsterdam vertrokken, zou volgens brief van Batavia van den 12 Aug., te Bantam nog een gedeelte der lading innemen.

Den 19 Nov. is te Cowes binnengeloopen, het schip *Catharina*, Kapt. J. B. Mulder, van Amsterdam naar Nantes.

Den 1 Nov. is te Christiaansund gearriveerd, het schip *Emanuel*, Kapt. S. A. Bjorn, van Amsterdam.

Den 28 Oct. is te Baltimore met schade uit zee terug gekomen, het schip *Brontes*, Kapt. J. D. Carver, naar Amsterdam bestemd.

Den 17 Oct. is op 46° N. breedte, 18° W. lengte, gepraaid, het schip *the Congress*, Kapt. W. Hastie, van Amsterdam naar New-Orleans.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL 22 Nov. J. B. Hofding, Janus, Havana. C. L. Cartellius, die Perle, Alexandria. A. D. Ekamp, Anna Clara, Cardiff. W. Cummings, the Wave, Londen. W. Cousins, the Hope, dito. G. C. Smith, the Undine, dito. B. J. Bakker, het Vertrouwen, Newcastle. J. Houtzager, de Onderneming, Warverorth, naar Duinkerken als bijlegger; zijnde geen postschuit aangekomen.

HELVOET 22 Nov. H. Uil, de Vlashandel, Sourabaija en Batavia. W. Ridsdel, Apollo, Hull. J. Cracknell, the Audacious, Ipswich. Voor den wal met een loods aan boord: E. G. Pekelder, Maria, Cardiff. Gisteren nog binnen: H. H. Koster, Metta Jantina, Cardiff. L. T. Sok, de Jonge Tjark Giesen, dito. N. Michelsen, Sophia, Holbeck, naar Antwerpen als bijlegger.

Ik waag het niet, de verwarring, die hiervan het natuurlijk gevolg is, te beschrijven, want hij weigert glad weg. De [illegible] valt in onmagt; DE NEVERS en [illegible] eeuwige vriendschap met [illegible] gezworen hebben, zijn insgelijks in woede ontstoken; de laatste vooral vraagt reden van deze weigering, van dit affront, waaraan evenwel door RAOUL niet voldoende wordt beantwoord; en nu is ieder ontevreden, behalve MARCEL, die de eenige tevredene in het gezelschap is. De Koningin, in wier tegenwoordigheid deze geheele onstuimige handeling heeft plaats gegrepen, doet nu, te midden van al dit rumoer, RAOUL ontwapenen, en gebiedt hem, uit vrees voor de gevolgen, bij haar te blijven. De overige verlaten in hevigen toorn en dreigend het tooneel, waarmede het tweede bedrijf eindigt. Ik maak van deze gelegenheid, om dezelfde redenen als aan het slot van het eerste bedrijf, gebruik, de pen neder te leggen, belovende in een derde en laatste artikel, het vervolg en slot van dit nieuwe, dichterlijke voortbrengsel van den heer AUG. SCRIBE, mede te deelen.

FRANSCHE TOONEEL.

Débuts van den heer DAMOREAU *en van* Madᵐᵉ. CLARA MARGUERON.

Daar de twee eerste sujetten bij het publiek weinig bijval hadden gevonden, heeft de directeur zich beijverd, om dezelve door den Heer DAMOREAU, sedert lang in Frankrijk als een voortreffelijk Zanger en Tooneelspeler bekend, en door Mad. MARGUERON te doen vervangen. Bij zijn eerste début; hetwelk den 11 Nov. heeft plaats gehad, heeft de Heer DAMOREAU, in de rol van *Masaniello*, een heerlijk kunstvermogen, als Zanger, zoowel als Tooneelspeler, ten toon gespreid; doch men heeft aangemerkt, dat zijne stem, krachtig in de middeltoonen, in de boventoonen zwakker was. In het duo van het vierde bedrijf is de Heer DAMOREAU, tot driemalen toe, met een daverend gejuich begroet. Het ware evenwel te wenschen geweest, dat men de arij van het tweede bedrijf, en de trio van het derde, niet had overgeslagen.

Zoo de Heer DAMOREAU, reeds bij zijn eerste debut, zich de goedkeuring van het publiek heeft weten te verwerven, de voorstelling van *Robert*, heeft hem eenen nog ruimeren bijval doen ten deel vallen. In de moeijelijke rol van *Robert*, heeft men zijne stem in hare volle kracht kunnen hooren; en het vuur, waarmede hij bezield was, deelde zich aan allen mede, en droeg algemeen bij, tot het welgelukken dezer voorstelling. In het eerst scheen hij eenige moeijelijkheid te hebben, om zijne stem in verband met het orchest te brengen, doch reeds in het tweede bedrijf, heeft hij zich tot eene zeer groote hoogte verheven. Als *Robert* heeft hij die woestheid, aan razernij grenzende, welke aan dat karakter eigen is, voortreffelijk geschetst. Het trio van het derde, en dat van het vijfde bedrijf, hebben, onder de talrijke aanschouwers, eene ware geestdrift doen ontstaan. Ook is de Heer DAMOREAU, bij het einde der voorstelling, met luide toejuichingen op het tooneel teruggeroepen.

Mad. MARGUERON heeft voor haar eerste début den *Pré aux Clercs* gekozen. Deze opera, waarvan de muzijk ongemeen bevallig is en van een eigenaardig genie getuigt, heeft echter het bezwaar, om voor vele stemmen minder geschikt te zijn; het publiek heeft derhalve ook dien avond nog geen oordeel willen vellen, te meer, daar het gunstig en jeugdig voorkomen van Mad. MARGUERON, hare bevallige kleeding en haar gepast en eenvoudig spel dermate voor haar innamen, dat men liever eene tweede voorstelling wilde afwachten, om ook haren zang te beoordeelen. Intusschen heeft zij het [illegible] voorgedragen. Het overige dier rol kwam ons voor, niet geheel naauwkeurig te zijn; de stem van Mad. MARGUERON schijnt de vereischte buigzaamheid te missen, om vele *fioriture* en bravour-passages uit te voeren, het zij, dat zulks aan de natuur of aan een gebrek van oefening te wijten moge zijn. Het is met een pijnlijk gevoel, dat wij ons dit getuigenis laten ontvallen, en eener kunstenaresse, die overigens veel verdienste heeft, iets onaangenaams zeggen; doch wij vinden ons verpligt der waarheid hulde te doen.

In den *Barbier de Séville*, welke voor haar tweede début werd gegeven, heeft Mad. MARGUERON, de gansche rol van ROSINE door, hare eigene agrementen op eene zonderlinge wijze voorgedragen, welke bij het publiek weinig bijval vond, daar men aanmerkte, dat de, door den grooten [illegible] zoo keurig geschrevene, zangpartij niet in den vereischten geest werd gezongen.

Het derde début van Mad. MARGUERON werd derhalve met eenige bezorgdheid te gemoet gezien; doch in de rol van *Isabelle*, in *Robert le Diable*, heeft zij den bijval van het publiek weten te herwinnen, en de zangpartij daarvan met veel vastheid voorgedragen. Over het algemeen hebben de andere Tooneelspelers veel luister aan deze voorstelling bijgezet. Wij hebben nog de gelukkige verbetering der Koren aan te merken; zoodat de gesteldheid van het personeel thans toelaat, weldra de opvoering van nieuwe Opera's te gemoet te zien.

BRIELLE 22 Nov. J. Audibert, Rotterdam (Stoomb.), Havre.
MAASSLUIS 22 Nov. Niets.
DELFZIJL 12 Nov. A. A. Wolkammer, de Vr. Hillechina, Bremen. — 14 Nov. T. D. Hund, Alida, Hamburg. — 15 Nov. J. T. van Dijk, Concordia, Laurvig. — 16 Nov. A. H. Post, Anna Catharina, Arendahl. W. H. Bontekoe, de Jonge Wicher, Krageroe. H. Nyman, de Handelaars, dito. D. F. de Jong, de 3 Zusters, Noorwegen. J. F. de Boer, Gesina, dito. — 17 Nov. G. H. Haverbult, de Eendragt, Dantzig. J. P. Visser, Neptunus, Stettin. L. G. Buss, Gesina, Noorwegen. J. J. van der Woude, de Vr. Gesina, Groningen, naar Hull als bijlegger. — 20 Nov. Sikkema, Zeemanshoop, Osterrisoer.
TERMUNTERZIJL 13 Nov. R. P. Duit, de Vriendschap, Noorwegen. — 17 Nov. H. R. Baas, voor wijlen M. N. Huizing, Gesina, dito. H. Heijen, de 2 Gebroeders, Pruissische Polder, naar Ditzum. — 19 Nov. H. R. Dood, de Herstelling, dito.
SOURABAYA 28 Julij. A. Hutches, Prince George, Sydney, N. Z. W. — 31 Julij. J. Keizer, Bato, Batavia. W. H. de Boer, de Vriendschap, dito. — 1 Aug. J. F. Scharper, de Batavier, Passaroewang, deze is den 3 naar Samarang gezeild.
STRAAT BALIE 24 Julij. J. C. F. Lupcke, Weltevreden, Passaroewang, naar Tjilatjap en Rotterdam.
SURINAME. 27 Sept. J. Andresen, Sphia Maria, Amsterdam.
ANTWERPEN. 22 Nov. J. Marten Rhode, Island, Savannah. L. d'Hondt, Henriette, Liverpool. W. Zorgdrager, la Ville de Bruxelles, dito. H. G Tool, Hulda Henriette, Bordeaux. H. H. Lefogen, Fortuna, Leer. J. Borchers, Carolina, Emden. H. J. Buss, Alwina, Vriessche gat. Op de rivier: H. G. Roberts, the Fair Barbadian, St. Domingo.

UITGEZEILD.

TEXEL 22 Nov. Niets.
HELVOET 22 Nov. D. Dunlop, de Batavier (Stoomb.), Londen. J. Mowle, William IV. (Stoomb.), Hull.
BRIELLE 22 Nov. J. Stranack, Giraffe (Stoomb.), Londen; dezelve is, wegens de hooge zee, teruggekomen en naar Helvoet opgezeild.
MAASSLUIS 22 Nov. Niets
CETTE 14 Nov. I. Prins, de Onderneming, Rott.
BORDEAUX 16 Nov. J. Haasnoot, Hoop en Verwachting, Rott.
TERMUNTERZIJL 16 Nov. B. H. Nee, Marianne, Papenburg.
SAMARANG. 1 Aug. H. Bos, Deligence, Sourabaya. F. P. Hoedt, Phénomène, dito.
SOURABAYA 27 Julij. J. H. Hazewinkel, de Broedertrouw, Passaroewang.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

DANTZIG, *K. H. Bekkering*, CATHARINA. 41 l. Tarwe, S. en P. de Clercq; 9½ l. do., Siepman Pietersen en Co.; 3 p. Linnen, J. v. Halmael.
KONINGSBERGEN, *H. G. Lever*, CATHARINA. 34 l. Tarwe, L. Hoyack en Co.
C. A. Hazewinkel, AURORA. 50 l. Lijnzaad, W. F. v. Henkelom en Zn.
DRAMMEN, *J. J. Kortrijk*, DE STAD GRONINGEN. 1 lading Hout, J. de Booy.
P. Y. Jobs, ELISABETH JACOBA TROMP. 1 lading Hout, Order.
KOPENHAGEN, *J. Jurgensen*, MARIA. 10 b. Koehaar, 61 z. Veeren, J. N. Woldsen; 10 b. Wollengoed Determeyer Weshling en Zoon; 28 b. Koehaar, 23 b. Wollengoed, Order.
HAMBURG, *G. van Yperen*, DE JONGE JOHANNA. 485 k. Suiker, J. H. Rupe en Zoon.
H. J. Dekker, BOUWINA. 369 k. Suiker, J. H. Rupe en Zoon.
J. R. Dood, DE VR. CHRISTINA. 145 k. Suiker, van der Schrieck en Co.; 2 k. Glas, Gebr. Zahn; 193 k. Suiker, Order.
ALEXANDRIA, *C. F. Cartilles*, DIE PERLE. 467 v. Tabak, 1,000 st. Duigen, Hope en Co.

SCHIEDAM.

DRAMMEN, *J. Houwink*, ANNA CATHARINA. 1 lading Hout, Schweiker Zoetmulder en Co.
ARENDSBURG, *J. K. Wijkmeijer*, DE JONGE MARGARETHA. 83 l. Rogge, de Wed. Hubert en van Ryckevorsel te Rotterdam.
W. K. de Wijk, HILLECHINA. 106½ l. Garst, Order.

HANDELSBERIGTEN.

KOLONIALE EN ANDERE WAREN.

ANTWERPEN, 22 November.

KOFFIJ. Behalve de verkoopen, gisteren gemeld, zijn nog afgedaan: 400 balen Batavia van 27 à 29¼; 400 balen St. Domingo ord. van 26 à 26½; 350 balen Braziel van 23¾ à 24½ c. Het artikel is goed prijshoudend.

SUIKER. Hiervan zijn afgedaan 40 kisten Blond Havana, 1e kwaliteit, tot *f* 22 Nat. vlag, en 2,000 matten Manilla tot *f* 13¼ vreemde vlag. In veiling zijn verkocht 340 kisten Blond Havana van fr. 37½ à 40½ en 12 kisten Witte Braziel van fr. 27 à 32¾ pr. 50 kilo. Van geraffineerde zijn 25,000 kilo Melis tot diverse prijzen, en 15,000 Lompen tot *f* 16½ ter verzending gekocht.

KANEEL. De 2,392 matjes per *Helena* van New-York aangevoerd, zijn verkocht, doch de prijs is niet bekend geworden.

MAHONIJHOUT. Van de 235 blokken St. Domingo en Cuba, gisteren in veiling geweest, zijn slechts 55 blokken verkocht, van 40 c. tot fr. 1.01 per 2 palmen.

ROTTERDAM, 22 November 1837.

KOFFIJ. Heden werd het restant der aan de Markt zijnde Braziel, bestaande in 340 balen goed ordinaire kwaliteit, tot 23½ Cs. Entrepôt afgedaan.

Het schip Ulysses, Kapt. H. Galt, van Baltimore, te Rotterdam den 22 Nov. 1837 binnengekomen, is geladen met: 571 vaten Maryland Tabak en 40 pakken dito soort.

GRANEN, ZADEN, OLIE ENZ.

SCHIEDAM, 22 November.

De kooplust voor Rogge was, sedert het berigt van 15 dezer, merkelijk minder; bij partij is alleen 145/2 ℔ jarige Manheimer *f* 170 verkocht, en verder, bij uitslijting 150/2, 151/2 ℔ Vlaamsche *f* 166 à 168. 141/2 ℔ oude Conrsche *f* 160 à 163. Verscheidene kleine ladingen Inlandsche Rogge zijn onverkocht gebleven, daar de Stokers, geenen bijkomende prijs wilden bieden. Gedroogde Garst werd hooger gehouden, en ging er daardoor niets in om. Ongedroogde, door meerdere aanvoeren, lager afgegeven, en alzoo met partij geplaatst; 127/2 ℔ mooije Oldammer Winter *f* 123. 120/2 ℔ Vriessche Winter 121 op 3/m. Later, 120/2 à 128/2 ℔ Oldammer Winter *f* 119 à 122. Moutwijn tot *f* 15 per vat, met weinig kooplust, daalde heden op *f* 14¾, en bleef aldus aangeboden. Jenever, Amsterdamsche proef *f* 18 à 18¾ per vat, zonder Fust.

NIJVERHEID.

Terwijl men alom bedacht is, de gemeenschap en het vervoer door het vermeerderen der IJzerbanen in Europa te bespoedigen en derzelver aanleg ook in ons Vaderland ondernomen wordt, is het niet te verwonderen, dat zaakkundige mannen zich tot een onderzoek naar het nut dier wegen meer opzettelijk verledigen. Dit heeft dan ook de Heer Bouricius, Koninklijk Pruissisch agent der Postwagens en titulair Postmeester te Arnhem, onlangs, met betrekking tot ons Vaderland gedaan, in een werkje getiteld: *De Stoomwegen*, hetwelk bij den Boekhandelaar W. J. KRUGT te Arnhem, is uitgegeven.

De strekking van dit werkje is, het doelmatige van den aanleg der Stoom- of Spoorwegen in ons vaderland te onderzoeken, en zooveel mogelijk alleen uit een staatshuishoudelijk oogpunt te beschouwen, ten einde daardoor een vast beginsel te verkrijgen, waaraan het doelmatige en nuttige van elke zoodanige onderneming zoude kunnen getoetst worden. De ijzerbanen, zegt de Schrijver, schijnen bestemd te zijn, om den meest uitgestrekten werkkring voor het maatschappelijk bedrijf des menschdoms te openen, terwijl hij tevens, en te regt, aanmerkt, dat geene plek der aarde, door hare ligging tusschen zoo vele voorname handeldrijvende, bevolkte en rijke steden, zoo vele natuurlijke en voor den handel gunstige middelen, op den directsten weg, bezit, als ons vaderland: zoodat het er slechts op aankomt, ons de kortste en gemakkelijkste wegen ten nutte te maken. Het beginsel, waaraan de Heer B. ieder ontwerp van ijzerbanen wil getoetst hebben, is, vermeerdering der bronnen van welvaart en productie. Hij wil, dat dezelve, met ter zijde stelling van alle plaatselijke belangen, alleen tot opwekking en uitbreiding van onze handelsbetrekkingen worden ondernomen, en de strekking hebben, om, zoo niet een beslissend, ten minste een groot hulpmiddel te zijn, om met alle havens en markten, die zich een gedeelte van onzen vroegeren handel hebben toegeëigend, te kunnen wedijveren, opdat die handel, zoo niet geheel, dan toch gedeeltelijk tot ons terugkeere, en de algemeene welvaart vermeerdere.

Van deze beginselen uitgaande, keurt de Heer B. het aanleggen van den ijzeren Spoorweg tusschen Amsterdam en Haarlem onbepaald af, het ontwerp daartoe, aan eene bloote zucht tot navolging en actiehandel toeschrijvende. Het bestaan van eenen wel bestraten weg tusschen de beide steden, gevoegd bij eene dubbele communicatie te water, laat, volgens den schrijver, in dezen niets te wenschen over, dewijl hij meent, dat de hoop, om het vervoer der goederen spoediger en met minder kosten te zien bewerkstelligen, om de in het werkje aangevoerde redenen, grootelijks *illusoir* zal bevonden worden. Voorts is de Schrijver van oordeel, dat deze weg niet direct in het nut der later aan te leggen Spoorwegen zal kunnen deelen, omdat niet Haarlem, maar Amsterdam derzelver eindbestemming zijnde, de choorde van Amsterdam, Haarlem altijd van den spoorweg naar Arnhem zal afscheiden.

Niet veel gunstiger laat zich de Schrijver over het ontwerp der tusschen Amsterdam en Rotterdam, over Haarlem, Leyden en 'sGravenhage, aan te leggen spoorwegen, hooren. Hij acht die onderneming, wat het vervoer van goederen betreft, te eerder doelloos; eensdeels, dewijl Rotterdam en Utrecht door eene ijzerbaan zullen verbonden worden, die zich aan eenen gelijksoortigen, tusschen Amsterdam en Arnhem daar te stellen, over Utrecht loopenden weg, zal aansluiten; en anderdeels, dewijl een doelmatig snelschuiten-veer, wanneer door hetzelve, even als in Engeland en Frankrijk, vier post-uren in het uur wierden afgelegd, aan alle vereischten van vervoer voor onzen binnenlandschen handel zou kunnen voldoen.

Over het aanleggen van den Stoomweg, van Amsterdam naar Arnhem, handelende, erkent de schrijver, dat het doel, hetwelk men zich voorstelt, door die onderneming te zullen bereiken, goed, groot en prijzenswaardig is; dewijl alle, in eene oostelijke rigting aan te leggen wegen, met oogmerk om een spoediger vervoer en lager vrachtprijzen te verzekeren, ons verkeer niet alleen met Duitschland, maar met geheel Europa, door middel van het geprojecteerde Donau-kanaal, zullen bevorderen. De bereiking van dit doel wordt door hem echter in twijfel getrokken, ten ware de weg van Arnhem naar onze grenzen voortgezet, en aldaar in twee armen gesplitst worde, waarvan de eene tot Keulen, en de andere tot Munster ga; dewijl anders het vervoer der goederen van Antwerpen naar Keulen, tegen een minder vrachtloon, in één dag zal plaats grijpen, en daarentegen, bij een hooger vrachtloon, zelfs onder de gunstigste omstandigheden, ten minste drie dagen zouden noodig zijn, om van Amsterdam over Arnhem, en van daar per stoomboot, dezelfde bestemming te bereiken.

Alleen dan, oordeelt de schrijver, zullen de ijzerbanen nuttig zijn, wanneer zij vermeerdering van buitenlandschen handel aanbrengen, en ook alleen, dan kunnen de groote opofferingen gewettigd worden, waardoor zoo vele particuliere belangen ter harer gunste gekwetst worden. Doch ook dan wil hij geene halve maatregelen; maar dat men vastberaden doortaste, ten einde de heilzame en gewenschte vooruitzigten, welke eene verbeterde communicatie kan aanbrengen, zich niet verwijderen, of door laauwheid verloren gaan.

Onder de verschillende punten van onderzoek, welke de schrijver ter overweging aanbiedt, is de vraag, of de Staat den aanleg en de exploitatie der ijzerbanen, aan bijzondere maatschappijen moet overlaten, dan wel, of hij die geheel voor eigene rekening behoort te nemen, ons toegeschenen van geen ondergeschikt belang te zijn; dewijl eene zoodanige onderneming, in geval zij namelijk voor rekening van den Staat gedaan wierd, zoo als elders het geval is, de inkomsten der schatkist aanmerkelijk zoude kunnen vermeerderen.

In België hebben de geïsoleerde gedeelten der ijzerwegen reeds eene overwinst van vijf millioen francs opgeleverd.

Eindelijk onderzoekt de schrijver, of het aanleggen van wegen, opzettelijk voor stoomrijtuigen bestemd, in ons vaderland wel het beste middel is, om de beide groote belangen, spoed en lage prijzen van vervoer, te bevorderen, en of niet veel meer aan het maken van wegen, voor stoomrijtuigen, maar tevens voor gewone voertuigen berijdbaar, de voorkeur boven de ijzerbanen moet gegeven worden. Tot staving van dit gevoelen, beroept zich de Heer B op de uitkomsten, welke onderscheidene wegen van steen in Engeland en Schotland hebben opgeleverd, door de uitwerking van de ijzeren wegen, zoowel in snelheid als kracht zeer nabij te komen. Op grond van deze uitkomsten, en van onderscheidene met stoomwagens op deze wegen genomene, gunstig uitgevallene proeven, wil de schrijver dan ook in ons vaderland de bestaande wegen gebetoniseerd hebben; berekenende hij, dat die bewerking, voor de bestaande wegen, slechts het [illegible] der kosten zoude vorderen, welke de aanleg van ijzerbanen vereischt; terwijl zelfs voor het geval, dat men aan die wegen eene nieuwe rigting wilde geven, eene besparing van ⅔ dier kosten, aan deze wegen de voorkeur boven de ijzerbanen zou kunnen verzekeren. Door het voordeel der gebetoniseerde wegen, boven de ijzerbanen, waarvan de kosten tot elkander zouden staan als 35 tot 82, zou naar zijn gevoelen, de weg van Amsterdam naar Keulen niet minder dan *f* 2 per 100 Ned. ℔ boven den Antwerpsch-Keulschen in de transportkosten vooruit hebben.

Het kapitaal, hetwelk op deze wijze bespaard zoude worden, wil de Heer B. dan, tot het maken van eenen soortgelijken weg, van Utrecht over Zwolle en Steenwijk op Leeuwarden en Groningen, gebezigd hebben, dewijl hij vreest, dat de Provinciën, waarin die steden gelegen zijn, anders van dit nieuwe middel van vervoer zouden verstoken blijven, wanneer de ijzerbanen bevonden wierden geen genoegzaam voordeel aan particuliere associatiën aan te bieden; ten ware de Staat, daarin later, ten koste van het algemeen, mogte willen voorzien.

Wij hebben gemeend, het publiek een eenigzins wijdloopig verslag van den belangrijken inhoud van dit geschrift te moeten mededeelen, waarin vele wenken en aanmerkingen gevonden worden, welke de opmerkzaamheid en de behartiging van den handel te meer verdienen, omdat de schrijver met de belangen van dien stand van nabij bekend is. Zonder al de door hem geopperde denkbeelden te willen omhelzen, voelen wij ons echter gedrongen te erkennen, dat dit werkje eene algemeen nuttige strekking heeft, en dat deszelfs verschijning, vooral in het tegenwoordig oogenblik, zeer geschikt is, om de hier en daar tegen de stoomwegen bestaande vooroordeelen te keer te gaan, en den lust tot deelneming aan hunne daarstelling, bij onze binnenlandsche kapitalisten te doen vermeerderen. Niet minder zal hetzelve kunnen bijdragen, om de verschillende beschouwingen van dit voor ons vaderland zoo belangrijk onderwerp te wijzigen en te vestigen, en door het uitlokken van zaakkundige tegenspraak, aan deze ondernemingen die rigting te verzekeren, welke voor het algemeen belang des vaderlands het meest wenschelijk is; vooral ook met betrekking tot de gebetoniseerde wegen. Want daar een rijke voorraad van steen, in de meesten onzer provinciën, het aanleggen van zoogenaamde Mac-Adam wegen zeer kan bevorderen, en het graven en stukslaan van dit hoofd-materiaal eene rijke bron van werkzaamheid en van bestaan voor de arbeidende klassen, gedurende vele jaren zouden openstellen, kan een rijp en onpartijdig onderzoek in dezen, niet anders, dan als hoogstbelangrijk beschouwd worden.

TE AMSTERDAM, BIJ C. G. WITHUYS, VERANTWOORDELIJK UITGEVER EN DIRECTEUR.

GEDRUKT BIJ A. [illegible].